

feladatot a Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány. Szükség volt a célorientált munkára, hisz a múzeumi gondozás önmagában kevésbé képes a hathatós hagyományörzés szükségleteinek és érdekeinek fenntartható érvényesítésére. Az alapítvány mozgósító képessége, hathatós kapcsolatrendszere ezzel megszűnt ugyan, de biztató, hogy „A megszűnt Alapítvány volt munkatársai, amíg tudják, egyénenként ezután is készek más keretek között bányászati emlékeink megőrzésében tevékenykedni.”

A mecseki bányászat történetével az alapítvány mellett számosan foglalkoznak, rájuk most még nagyobb felelősség hárul. A gyorsan múló évek sodrásában feltűnnek az évszámok: a pécsi OMBKE (1898 szeptember), a Mecsekben megjelenő kincstári/állami kőszénbányászat (1909), a bányaaállamosítás (1945), az ifjúsági bányászképzés (1949 Komló, Nagymányok, 1953 Pécs), az uránércbányászat (1953), a mecseki mélybányászat befejezése (2004) – hogy csak ezeket említsük. Települések változtak várossá, lakótelepek, városrészek őrzik a bányászat környezetre ható kedvező befolyását. Változatlan az érdeklődés a kulturális körre: szakdolgozati témák, kutatási kezdeményezések jelzik az érdeklődést.

A Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány ösztönözte a terület hagyományörzésének sokrétű formáját, munkájuk például szolgál, a benne dolgozók elkötelezettsége köszönetet érdemel. A bányászat hagyományörzése a Mecsekben folytatódik abban a szellemben, amelyet a „Jó szerencsét!” sugall.

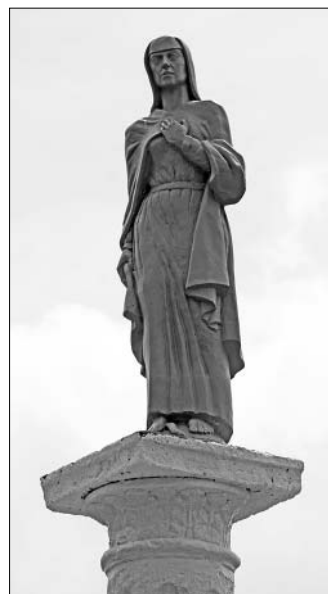
Krisztián Béla

A lápafői Mária-szobor

Lápafő Tolna megye nyugati szélén található református község. Történetével most nem kívánok részletesen foglalkozni, csak annyit jegyeznek meg, hogy a törökök kiűzése után megmaradt lakossághoz a Zala megyei Becsvölgyéből érkeztek református telepesek az 1710-es években. Ez az egyetlen település a környéken, amely megőrizte református hitét, a környező falvak hívei mind visszatértek a katolikus vallásra. Természetesen pár katolikus család is élt a múltban és ma is él, erről tanúskodik a Mária-szobor, a lápafői lakosok ma is *Mária képe* néven tisztelik.

A szoborhoz egy monda is kapcsolódik a faluban, melyet Kirtyán Károly polgármester úr hallott és azt fel is tette az önkormányzat honlapjára. Jómagam még az 1970-es évek elején hallottam Balla Mihály (1912–1990) lápafői helytörténeti kutatótól ezt a mondát.

Lápafőnek több kismemese is volt, többek között a katolikus Takács Pál. Neki volt egy szép leánya, Mária, aki beleszeretett egy hozzá nem illő jobbágyfiúba. A szülők azonban tiltották ezt a szerelmet. A lány végső elkeseredésében öngyilkos lett, belevetette magát a kútba. A szülők ennek a szobornak az elődjét emeltették Mária leányuk emlékére, amelyet a 60-as években lápafői fiatalok megrongáltak. Mária fejét leverték, azóta

A helyreállított
Mária-szobor Lápafőn

is így volt látható a szakcsi út mentén. Az önkormányzat tavaly döntött a szobor újbóli felállításáról.

Kirtyán Károly polgármesternek és Bognár Dezső alpolgármesternek Tövisháti András restaurátort, szobrászt ajánlottam, aki helyre is állította, illetve megújította a szobrot. Amikor Tövisháti András barátom meglátta, azt mondta, hogy ezt a szobrot ismeri. Fácánkertben is áll egy ún. *Mária-oszlop*.

Az ottani szobrot 1828-ban állították és valószínű, hogy a lápafőinek is ugyanaz a személy az alkotója. Minden bizonnyal egy időszakban is készültek, de erről pontos adat nem áll rendelkezésre a lápafői egyházközség irattárában.

A Takács név hallatán eszembe jutott Takács Gyula kaposvári költő, író, aki még 1984-ben említette nekem lápafői származását. Elődei földje vesztett kisenemesek voltak. Minden bizonnyal üknagyapja volt az említett Takács Pál. Nagyapja már férfitöltöny- készítőként tevékenykedett Tabon. Édesapja tanár lett, aki a kaposvári polgári iskolában volt történelem- és testnevelőtanár.

Többek között ott tanította Fekete Ist-

Bartha Zsolt plébános megáldja a Mária-szobrot

vánt, a későbbi híres magyar író is. Ezek az adatok újabb adalékok a kis község történetéhez, mely köztudottan ősrégi magyar település.

Az elkészült Mária-szobrot 2019. május 18-án Bartha Zsolt szakcsi római katolikus plébános áldotta meg, majd Kirtyán Károly polgármester és jómagam mint helytörténész adtuk át Lápafő lakosságának. A kis falu újabb értéke közadakozásból és önkormányzati hozzájárulásból valósulhatott meg.

Bodó Imre

A XXV. Jász Világtalálkozó

Huszonöt éves a Jász Világtalálkozó

Negyedszázados jubileumához érkezett 2019-ben a jászok legrangosabb ünnepe, a Jász Világtalálkozó. Minden év tavaszán a jászokun önmegváltásra (redemptiora), az ősi szabadságot visszaszerző elődökre emlékeznek, ünneplik szabadságukat, eredményeiket, ünneplik a találkozásokat, a barátokat, rokonokat, jászokat, kunokat, magyarokat. Az elszármazotakat és az otthon élőköt összekapcsoló szervezet, a Jászok Egyesülete kezdetektől fogva a vendéglátó településsel karöltve szervezi a jeles eseményt.

Az indulást dr. Dobos László, az egyesület elnöke idézte fel. A redemptio 250. évfordulóján, 1995-ben került sor az első Jász Világtalálkozóra, amelyet Jászberényben rendeztek